



**ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ**

Ελληνο-Αμερικανικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα

Νηπιαγωγείο • Δημοτικό • Γυμνάσιο • Λύκειο

ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ • ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΨΥΧΙΚΟΥ • ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ Ι.Μ. ΚΑΡΡΑΣ

1925

Δημοτικό  
Κολλεγίου Ψυχικού

Τάξη 6<sup>η</sup>

Ελληνικά

7<sup>η</sup> ενότητα:

Η ζωή έξω από την πόλη



Όνοματεπώνυμο: \_\_\_\_\_



**ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ**

Ελληνο-Αμερικανικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα

Νηπιαγωγείο - Δημοτικό - Γυμνάσιο - Λύκειο

ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ • ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΠΥΛΑΪΩΝ • ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΣΕΡΡΩΝ

1925

## Α. Γραμματική

### Ι. Επίθετα σε -ης, -ης, -ες

Ενικός αριθμός		
Ον.	ο/η ακριβής	το ακριβές
Γεν.	του/της ακριβούς	του ακριβούς
Αιτ.	τον/την ακριβή	το ακριβές
Κλ.	–	–
Πληθυντικός αριθμός		
Ον.	οι ακριβείς	τα ακριβή
Γεν.	των ακριβών	των ακριβών
Αιτ.	τους/τις ακριβείς	τα ακριβή
Κλ.	–	–

### ΙΙ. Παθητικές μετοχές με λειτουργία επιθέτου

Φτιάχνω κλιτές μετοχές αν προσθέσω τις κατάληξεις **-μένος/-μένη/-μένο** στο ρήμα:

κιτρινίζω → κιτρινισμένος, -η, -ο  
 ζαρώνω → ζαρωμένος, -η, -ο

Δεν πρόφτασε να τελειώσει τη φράση της και το αγόρι έτρεξε στο κελάρι. Αναποδογύρισε ό,τι είχε εκεί. Δε βρήκε τίποτα. Τρεχάτος και **σκονισμένος** ανέβηκε στο πρώτο πάτωμα, άνοιξε ό,τι ντουλάπι, συρτάρι, σεντούκι ή κοφίνι βρίσκονταν στον πύργο, μα πάλι δε βρήκε τίποτα. Σαν γάτα σκαρφάλωσε στην όρθια ξύλινη σκάλα της σοφίτας κι εκεί, αφού σκάλισε παντού, χώθηκε

ως τη μέση σ' ένα παλιοσέντουκο, σαράβαλο, **μουχλιασμένο** και **σαρακοφαγωμένο**. Στο τέλος έβγαλε από κάτω από μια στοίβα παλιόχαρτα **κιτρινιασμένα** και **ζαρωμένα**, ένα **κουρελιασμένο** μακρύ βιβλίο, με το εξώφυλλο **μισοφαγωμένο** από τα ποντίκια και τόσο σκονισμένο, που τα εξωτερικά χρυσά γράμματα μόλις διαβάζονταν πια.  
 Παραμύθι χωρίς όνομα, Π. Σ. Δέλτα

Οι κλιτές μετοχές κλίνονται όπως τα επίθετα σε **-ος, -η, -ο**.

Πολλές φορές, λέξεις που ξεκίνησαν ως κλιτές μετοχές γίνονται ουσιαστικά: *το κρατούμενο, τα χρωστούμενα, το ενδεχόμενο, το περιεχόμενο* κ.ά.

Η κλιτή μετοχή κλίνεται όπως τα επίθετα σε **-ος, -η, -ο** και λειτουργεί όπως τα επίθετα (δηλαδή συνοδεύει ουσιαστικά και τα προσδιορίζει).

### III. Ονοματικές – Ρηματικές φράσεις

Η κάθε **πρόταση** φτιάχνεται από δύο μικρότερες ομάδες λέξεων, που τις λέμε **φράσεις**: π.χ. τη φράση «Ο αδελφός του Πέτρου» και τη φράση «διάβαζε τα μαθήματά του μετά το μεσημέρι». Την πρώτη τη λέμε **Ονοματική Φράση**, γιατί σχηματίζεται γύρω από το Ουσιαστικό και τη δεύτερη **Ρηματική Φράση**, γιατί σχηματίζεται γύρω από το Ρήμα.

Η Μαρία πηγαίνει στο σχολείο με τις φίλες της.

Υποκείμενο      Ρηματική Φράση

Ο αδελφός του Πέτρου διάβαζε τα μαθήματά του μετά το μεσημέρι.

Υποκείμενο      Ρηματική Φράση

### IV. Κυριολεξία – Μεταφορά



Η ουρά της **αλεπούς** μερικές φορές είναι **μαύρη**.

**Κυριολεξία** έχουμε όταν χρησιμοποιούμε τα ουσιαστικά, τα επίθετα, τα ρήματα, τα επιρρήματα και τις μετοχές με την **πραγματική** τους σημασία.



Δεν αντέχω πια! Η ζωή μου είναι **μαύρη**! Πάλι νηστικός θα μείνω.

Εγώ στο 'χα πει, Καραγκιόζη. Μην τον εμπιστεύεσαι τον Νιόνιο. Είναι **αλεπούς**.

**Μεταφορά** έχουμε όταν χρησιμοποιούμε μία λέξη με αλλαγμένη σημασία, η οποία όμως συνδέεται με την πραγματική της σημασία.

## Γ. Εμπεδωτικές Ασκήσεις

1. Συμπληρώνω τα ονοματικά σύνολα με άρθρο και ουσιαστικό. Ύστερα μεταφέρω τη φράση στον άλλο αριθμό:

- ... πενταμελ.....→ .....

- ... ευγεν.....→ .....

- ... ελλιπ.....→ .....

- ... ατυχ.....→ .....

- ... δηλητηριώδ.....→ .....

- ... συνεχ.....→ .....

- ... ογκώδ.....→ .....

- ... συνεχ.....→ .....

- ... ανεπιτυχ.....→ .....

- ... πολυμελ.....→ .....

- ... υγι.....→ .....

- ... αυτοφυ.....→ .....

- ... δημοφιλ.....→ .....

- ... διαπρεπ.....→ .....

- ... ειδεχθ.....→ .....

- ... διεθν.....→ .....

- ... αιθαλ.....→ .....

- ... ελωδ.....→ .....

- ... δασώδ.....→ .....

- ... επικερδ.....→ .....

- ... αναιδ.....→ .....



## 2. Συμπληρώνω τα κενά με τον κατάλληλο τύπο του επιθέτου στην παρένθεση:

Η Αθήνα είναι μία .....(πολυπληθής) πόλη.

Η έξοδος από την οικονομική κρίση είναι αποτέλεσμα .....(συνεχής) προσπάθειας.

Πρέπει να είστε .....(συνεπής) με τις υποχρεώσεις σας.

Έχω συλλογές με τα τραγούδια όλων των .....(δημοφιλής) τραγουδιστών.

Οι πληροφορίες που συνέλεξες είναι .....(αναληθής) .

Τα εισιτήρια του .....(διεθνής) αγώνα μπάσκετ κοστίζουν 20€.

Η γέννηση του αδελφού μου είναι ένα .....(ευτυχής) γεγονός.

Πρέπει να σου γίνουν .....(σαφής) οι υποχρεώσεις σου.

Οι .....(διαρκής) σεισμοί στην περιοχή προκάλεσαν τη φυγή των κατοίκων.

Χάθηκα μέσα στους .....(δαίδαλῶδης) διαδρόμους του κτιρίου.

Οι .....(δυσμενής) καιρικές συνθήκες οδήγησαν στην αναβολή του αγώνα.

Ο φίλος μου είναι πολύ .....(συμπαθής) κι ευγενικός.

Το δάνειο που πήρα από την τράπεζα είναι .....(διετής) διάρκειας.

Οι .....(συνεχής) επιδρομές διέλυσαν την άμυνα του Βυζαντίου.

Οι .....(ασθενής) άνεμοι σε όλη τη χώρα είναι το χαρακτηριστικό του αυριανού καιρού.

Λόγω των .....(συνεχής) βροχοπτώσεων πλημμύρισαν πολλά σπίτια.

Τα συμπεράσματα του .....(διεθνής) συνεδρίου για το κλίμα ήταν ανησυχητικά.

Οι .....(ακριβής) χειρισμοί του πιλότου είναι απαραίτητοι κατά την προσγείωση.

Στο .....(διαφανής) δοχείο υπάρχουν χρήματα για φιλανθρωπικούς σκοπούς.

Το .....(διεθνής) αεροδρόμιο της Ρόδου έκλεισε λόγω της καταιγίδας.

Οι .....(μεγαλοφυής) ιδέες οδήγησαν την ανθρωπότητα στην πρόοδο μέχρι σήμερα.

Μην είσαι τόσο .....(αγχώδης), είμαι σίγουρος πως θα τα καταφέρεις.

Μην ξεχάσεις να ευχαριστήσεις τον .....(ευγενής) κύριο που σε βοήθησε.

Θα αποδείξω την αθωότητά μου με .....(εμφανής) και αδιάψευστα στοιχεία.



### 3. Συμπληρώνω τα κενά με τον κατάλληλο τύπο του επιθέτου στην παρένθεση:

Άφησε την εργασία του .....(ημιτελής).

Η έλλειψη.....(στοιχειώδης) ευαισθησίας είναι απαράδεκτη.

Είναι ..... (αναληθής) όσα μου λες.

Στον Ιππόδρομο παλιά οργανώνονταν.....(μεγαλειώδης) θεάματα.

Διαθέτουν ένα ..... (πολυτελής) διαμέρισμα στο πιο .....(δημοφιλής) θέρετρο της Γαλλίας.

Η ..... (συνεχής) προσπάθεια φέρνει τα καλά αποτελέσματα.

Τα..... (ευαγής) ιδρύματα προσφέρουν κοινωνικό έργο.

Η γιαγιά μου δε θυμάται την ..... (ακριβής) ημερομηνία γέννησής της.

Τιμωρήθηκε εξαιτίας της ..... (απρεπής) συμπεριφοράς του.

Τα οικονομικά της χώρα παρουσίασαν ..... (αλματώδης) βελτίωση.

Οι πανεπιστημιακές σχολές είναι συνήθως ..... (τετραετής) φοίτησης.

Η νέα σειρά του καναλιού αποτελείται από ..... (αυτοτελής) επεισόδια.

Δώσε μου πιο.....(σαφής) οδηγίες για να μπορέσω να έρθω.

Μας δόθηκε ένα .....(ασαφής) σημείωμα για τη γιορτή της Παρασκευής.

### 4. Συμπληρώνω τις προτάσεις με τη μετοχή του παθητικού παρακειμένου:

Μην πετάς τα .....(μεταχειρίζομαι) παιχνίδια. Δώσε τα σε κάποιο ίδρυμα.

Τα κομμάτια του σπασμένου ποτηριού είναι .....(σκορπίζομαι) στο πάτωμα.

Το άρθρο είναι .....(γράφομαι) στη γαλλική γλώσσα.

Λέγεται πως σε αυτή τη σπηλιά υπάρχει .....(κρύβομαι) θησαυρός.

Τα λουλούδια στο βάζο είναι .....(μαραίνομαι).

Οι .....(προσκαλούμαι) άρχισαν να φτάνουν.

Το σπίτι είναι .....(βάφομαι) σε κίτρινη απόχρωση.

Είμαστε .....(κερδίζομαι) αυτή την αγωνιστική.

Είμαι σε .....(προχωρώ) τμήμα στα γερμανικά.

Τα βιβλία μου είναι.....(τοποθετώ) με τάξη στο γραφείο μου.

Οι .....(ασφαλίζομαι) του ΙΚΑ μπορούν να εισπράξουν το επίδομά τους.

Λυπάμαι όταν βλέπω .....(εγκαταλείπομαι) σκυλιά στο πάρκο.

Η μητέρα μου.....(δακρύζω) αποχαιρέτησε τον αδελφό μου που φεύγει για σπουδές.

Η .....(ευτυχώ) πριγκίπισσα παντρεύτηκε τον πρίγκιπα.

Ο προϋπολογισμός του κράτους είναι .....(επιβαρύνω) υπερβολικά.

Το τηλέφωνό του είναι.....(καταλαμβάνω), παρακαλώ δοκιμάστε αργότερα.

Είμαστε ..... (μαγεύομαι) με την παράσταση του θεάτρου.

Ειδικά ..... (εκπαιδεύομαι) αστυνομικοί φυλάνε τη βουλή.

Δεν είσαι .....(παραπονούμαι), σου έκανα το χατίρι.



.....(μεθώ) οδηγού πρέπει να συλλαμβάνονται.  
 Κάθε μέρα γυρίζω ..... (κουράζομαι) από το σχολείο.

**5. Γράφω δίπλα σε κάθε μεταφορά μια κυριολεξία ή αντίστροφα, όπως στο παράδειγμα:**



<b>Κυριολεξία</b>	<b>Μεταφορά</b>
Καθάρισε το τραπέζι ..... ..... .....	Καθάρισε η σκέψη του Χύθηκε σαν το γεράκι Η σκέψη του πετούσε ψηλά Ο δικηγόρος σκαλίζει την υπόθεση Θόλωσε το μυαλό του ..... ..... .....
Έφαγε τα φρούτα Έκλεισε την πόρτα Βγήκε από το σπίτι Πήρε τα πράγματα του	..... ..... ..... .....

**6. Χρησιμοποιώντας τις παρακάτω λέξεις, σχηματίζω φράσεις με κυριολεκτική και μεταφορική σημασία:**

<b>Κυριολεξία</b>	<b>Μεταφορά</b>
πικρό .....	.....
χρυσό .....	.....
σκληρή.....	.....
γλυκός.....	.....



## 7. Συμπληρώνω τα κενά με την κατάλληλη λέξη προσέχοντας τη σημασία των παροιμιών:

- Ούτε γάτα ούτε ..... (σκύλος / ζημιά).
- Η πολλή δουλειά ..... τον αφέντη (τρώνει / ευχαριστεί).
- Ο κλέφτης και ο ψεύτης τον πρώτο χρόνο ..... (χαίρονται / ξεκουράζονται).
- Όποιος δεν έχει μυαλό έχει ..... (θέληση / πόδια).
- Δείξε μου τον φίλο σου να σου πω ποιος ..... (είσαι / ήρθε).
- Γάτα που κοιμάται ποντικούς ..... (δεν πιάνει / ονειρεύεται).
- Μάθε νέος γράμματα να 'χεις καλά ..... (γεράματα / εισοδήματα).
- Τα καθαρά γάντια κρύβουν ..... χέρια (βρόμικα / μακριά).

## 8. Αντιστοιχίζω τις παροιμιακές φράσεις με τη σημασία τους:

α. λουκούλειο γεύμα

τελική ενέργεια ή φράση

β. κύκνειο άσμα

πλουσιοπάροχο γεύμα

γ. δρακόντεια μέτρα

ειρωνικό γέλιο

δ. πύρρειος νίκη

αυστηροί νόμοι

ε. σαρδόνιο χαμόγελο

νίκη με μεγάλες απώλειες



## Δ. Γραπτή Έκφραση

Στην ενότητα αυτή μαθαίνουμε να:

**- Να μιλάμε για ένα γεγονός – Να γράφουμε ένα ενημερωτικό άρθρο:**

Δεν ξεχνάμε να αναφέρουμε:

- Πού και πότε συνέβη το γεγονός
- Ποιοι έχουν σχέση με αυτό
- Ποια ήταν η αιτία
- Τι ακριβώς έγινε (με χρονική σειρά)
- Ποια η σημασία και οι συνέπειες του γεγονότος
- Ποια τα μέσα και οι τρόποι αντιμετώπισης των συνεπειών, του προβλήματος που δημιουργήθηκε
- Ποια είναι τα συμπεράσματα που βγαίνουν



**ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ**

Ελληνο-Αμερικανικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα

Νηπιαγωγείο - Δημοτικό - Γυμνάσιο - Λύκειο

ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ • ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΨΥΧΙΚΗΣ • ΚΟΛΛΕΓΙΟΤΕΙΧΙΟ ΚΑΡΠΟΥ

1925



**ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ**

Ελληνο-Αμερικανικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα

Νηπιαγωγείο • Δημοτικό • Γυμνάσιο • Λύκειο

ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ • ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΨΥΧΙΚΟΥ • ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ Ι.Μ.ΚΑΡΡΑΣ